

L.dz. KSOiW/140w/2025

Szanowna Pani

Barbara Nowacka

Minister Edukacji Narodowej

**Opinia Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”
dotycząca projektu rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie
w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli**

Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” przedkłada niniejszą opinię. Jednocześnie wyrażamy oburzenie z powodu skrócenia czasu na wyrażenie opinii do praktycznie 2 tygodni!

Projekt rozporządzenia może spowodować:

- 1. Dodatkowe obciążenie dyrektorów szkół.** Dyrektorzy będą musieli podejmować decyzje o pozostawieniu ucznia w oddziale w oparciu o opinię zespołu i rodziców. To oznacza więcej zebrań zespołu, sporządzania dokumentacji oraz odpowiedzialność za ewentualne konsekwencje organizacyjne (np. przeciążenie klasy). **W konsekwencji nastąpi wzrost obowiązków administracyjnych bez dodatkowego wsparcia kadrowego.**
- 2. Ryzyko osłabienia specjalistycznego wsparcia.** Uczniowie z nowymi orzeczeniami mogą pozostać w oddziałach nie w pełni przygotowanych do ich potrzeb (np. **brak przeszkolonych nauczycieli współorganizujących lub pomocy specjalistycznych**). Nie każda szkoła będzie miała warunki, by zapewnić adekwatne wsparcie bez reorganizacji. Ogólny skutek będzie taki, że nastąpi pogorszenie jakości edukacji i terapii dla tych uczniów.
- 3. Brak jasnych kryteriów decyzji.** Projekt rozporządzenia zakłada, że decyzja o pozostaniu w oddziale opiera się na opinii zespołu nauczycieli i specjalistów, ale nie precyzuje konkretnych kryteriów tej decyzji. Istnieje możliwość nierównego traktowania uczniów w różnych szkołach oraz ryzyko konfliktów z rodzicami.
- 4. Ograniczone możliwości organizacyjne małych szkół.** W szkołach wiejskich lub o niewielkiej liczbie uczniów może być trudno tworzyć oddziały łączone lub zapewniać wsparcie dla ucznia ze sprzężoną niepełnosprawnością. Może wystąpić ograniczenie

dostępności odpowiednich form kształcenia dla uczniów w mniejszych miejscowościach.

5. Niepewność co do finansowania. Rozporządzenie nie przewiduje mechanizmów zwiększenia subwencji czy dofinansowania na dodatkowe potrzeby edukacyjne wynikające z decyzji dyrektora. Przy trudnej sytuacji finansowej JST, możliwe przeciążenie budżetów szkół i gmin bez rekompensaty finansowej.

6. Zwiększenie obowiązków bez dodatkowego wynagrodzenia. Nauczyciele będą zobowiązani do:

- pracy z uczniami o różnych, często złożonych potrzebach edukacyjnych,
- udziału w zespołach ds. orzekania i opiniowania,
- sporządzania dokumentacji (IPET, opinie, ewaluacje).

Za niedopuszczalne uważamy wzrost obciążenia pracą bez systemowego wsparcia ani dodatków finansowych.

7. Brak odpowiedniego przygotowania nauczycieli do pracy z uczniem z nowym orzeczeniem. Zmiana orzeczenia w trakcie roku może oznaczać konieczność szybkiego dostosowania metod pracy, bez czasu na szkolenie czy konsultację z zespołem specjalistów. Nauczyciele uczący przedmiotów ogólnych mogą nie mieć kwalifikacji do pracy z uczniem ze sprzężoną niepełnosprawnością, a pomimo to będą zobowiązani do takiej pracy. U wielu nauczycieli pojawi się frustracja, niepewność metodyczna, ryzyko wypalenia zawodowego.

8. Naruszenie spójności dydaktycznej. Konieczność realizowania podstawy programowej

z uczniami o bardzo różnych potrzebach może utrudniać:

- prowadzenie lekcji zgodnych z planem,
- utrzymanie tempa pracy grupy lub klasy.

W konsekwencji pojawiają się trudności w osiągnięciu efektów edukacyjnych, stres z powodu nieosiągnięcia celów.

9. Większa odpowiedzialność prawna i organizacyjna. Nauczyciel, jako członek zespołu, bierze udział w decyzji o pozostaniu ucznia w oddziale – co może być podstawą przyszłych roszczeń ze strony rodziców. Brak jednoznacznych przepisów i kryteriów może budzić niepokój co do skutków takich decyzji. W sposób nieodpowiedzialny MEN zwiększa ryzyko konfliktów z rodzicami lub nadzorem pedagogicznym.

10. Problemy z warunkami pracy w klasie. Jeśli w oddziale znajdzie się kilku uczniów o bardzo różnych potrzebach edukacyjnych (zwłaszcza przy sprzężeniach), może dojść do:

- dezorganizacji lekcji,
- konieczności ciągłego różnicowania zadań i metod,
- trudności wychowawczych.

W konsekwencji nastąpi pogorszenie komfortu pracy nauczycieli, większy stres i poczucie bezsilności.

11. Zagrożenie przeciążeniem psychofizycznym nauczycieli.

Praca w zróżnicowanych grupach z uczniami o złożonych potrzebach, bez zapewnienia współorganizującego nauczyciela specjalistycznego, może prowadzić do:

- naruszenia zasad higieny pracy,
- szybszego wypalenia zawodowego,

- poczucia bezradności i spadku jakości nauczania.

Podsumowanie

Zmiany zostały zaproponowane bez przeprowadzenia rzetelnych konsultacji ze środowiskiem nauczycieli, pedagogów specjalnych i związków zawodowych, które mają **bezpośrednie doświadczenie w pracy z dziećmi z niepełnosprawnościami**.

KSOiW podkreśla, że każda zmiana prawna dotycząca organizacji pracy szkoły musi:

- chronić warunki pracy nauczycieli,
- zapewniać uczniom odpowiednie warunki nauki,
- być organizacyjnie i finansowo przemyślana.

Dodatkowo wnioskujemy o:

- rozszerzenie przepisów o konkretne mechanizmy wsparcia dla nauczycieli,
- zwiększenie finansowania zadań wynikających z rozporządzenia,
- doprecyzowanie odpowiedzialności za podejmowane decyzje.

A zatem postulujemy wprowadzenie zapisu, który obligowałby organ prowadzący do zapewnienia odpowiedniego wsparcia kadrowego i psychologicznego dla nauczycieli uczących w takich oddziałach, stanowczo domagamy się, by wdrożeniu zmian towarzyszyły odpowiednie zapisy finansowe oraz zwiększenie subwencji oświatowej z tytułu dodatkowych zadań edukacyjnych.

W obecnym kształcie projekt rozporządzenia, mimo pozytywnych założeń, przenosi na nauczycieli i dyrektorów istotną część odpowiedzialności bez gwarancji systemowego wsparcia.

w imieniu Prezydium

KSOiW NSZZ „Solidarność”

dr Waldemar Jakubowski

Krzysztof Wojciechowski